

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny dla klasy I „Wiedza o społeczeństwie”

- poziom rozszerzony

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Spółeczeństwo						
Człowiek jako jednostka	Tożsamość, Osobowość Mentalność Wartości Potrzeby Altruizm Postawy	- wyjaśnia znaczenie terminów: tożsamość, osobowość, mentalność wartości potrzeby altruizmu postawy	Potrafi wymienić najważniejsze wartości odnoszące się do świata antycznego Przytacza przykłady z życia codziennego altruizmu twardego i odwzajemnionego	Rozumie i opisuje modele osobowości: demokratycznej i autorytarnej oraz osobowości osobistej i społecznej Potrafi w sposób właściwy sklasyfikować potrzeby wg. A.H. Masłowa	Dokonyje charakterystyki mentalności indywidualistycznej i kolektywistycznej	- potrafi wskazać w życiu codziennym przykłady odnoszące się do konkretnych sytuacji w kontekście potrzeb, postaw, wartości
Człowiek jako istota społeczna.	człowiek jako jednostka, koncepcja analityczna, behawiorystyczna, psychoanalityczna człowieka, godność człowieka podstawą funkcjonowania w społeczeństwie,	- potrafi wyjaśnić, na czym polega poszanowanie godności człowieka w życiu prywatnym i publicznym	- potrafi wyjaśnić na czym polega koncepcja analityczna, behawiorystyczna, psychoanalityczna człowieka,	- potrafi scharakteryzować poszczególne przejawy zachowania człowieka wg. Poszczególnych koncepcji	- wskazuje pożądane i nie akceptowane przykłady zachowania człowieka we współczesnym świecie w kontekście poszczególnych koncepcji	- wskazuje przykłady zachowania człowieka w różnym wieku w kontekście poszczególnych koncepcji

<p>Życie zbiorowe i jego reguły</p>	<p>socjologia – formy życia społecznego normy społeczne - instytucje społeczne – anomia – konflikty społeczne – rozwiązywanie konfliktów społecznych</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: zbiorowość, stosunki społeczne, społeczność, społeczeństwo, norma społeczna, instytucja społeczna, konflikt społeczny – przedstawia rodzaje norm społecznych – wymienia przykłady instytucji społecznych – podaje źródła konfliktów społecznych</p>	<p>wyjaśnia znaczenie terminów: socjologia, więź społeczna, zależność społeczna, działanie społeczne, para, krąg społeczny, publiczność, wspólnota, wartości, konformizm - charakteryzuje formy życia społecznego wymienia i opisuje formy zbiorowości – omawia rodzaje norm społecznych – opisuje funkcje norm społecznych – przedstawia przykłady instytucji społecznych – podaje elementy - konfliktów społecznych</p>	<p>wyjaśnia znaczenie terminów: zbiór społeczny, styczność przestrzenna, styczność społeczna, sankcje, anomia – wymienia i opisuje rodzaje więzi społecznych – charakteryzuje zadania instytucji społecznych - opisuje przyczyny, przejawy i skutki anomii - omawia sposoby rozwiązywania konfliktów</p>	<p>wyjaśnia znaczenie terminów: socjologia ogólna, socjologia szczegółowa, łączność psychiczna, innowacja, rytualizm, wycofanie, bunt, alienacja - przedstawia wpływ poglądów Augusta Comte’a, Herberta Spencera, Emila Durkheima, Maxa Webera na badania socjologiczne charakteryzuje fazy konfliktu społecznego</p>	<p>– ocenia sposoby rozwiązywania konfliktów</p>
-------------------------------------	--	---	---	--	---	--

<p>Socjalizacja i kontrola społeczna</p>	<p>- socjalizacja pierwotna i wtórna - modele socjalizacji - czynniki socjalizacji - kontrola społeczna - stygmatyzacja społeczna - resocjalizacja</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: wychowanie, socjalizacja, uspołecznienie – uzasadnia, dlaczego człowiek jest istotą społeczną – tłumaczy, jaki wpływ na człowieka ma kontrola społeczna</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: natura ludzka, socjalizacja pierwotna, socjalizacja wtórna, porządek społeczny, kontrola społeczna, resocjalizacja – charakteryzuje etapy socjalizacji – wymienia czynniki socjalizacji – opisuje formy i środki kontroli społecznej</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: dewiacja, stygmatyzacja – charakteryzuje różne modele socjalizacji - opisuje czynniki socjalizacji omawia teorię stygmatyzacji społecznej - tłumaczy, na czym polega proces resocjalizacji</p>	<p>- porównuje różne modele socjalizacji – opisuje typy socjalizacji - omawia mechanizmy procesów socjalizacyjnych</p>	<p>- ocenia wpływ czynników socjalizacji na przystosowanie młodych ludzi do funkcjonowania w zbiorowości – ocenia skutki stygmatyzacji społecznej – ocenia skutki resocjalizacji</p>
<p>Grupy społeczne</p>	<p>- podział grup społecznych, -czynniki grupotwórcze – cechy grupy społecznej - pozycja i rola społeczna – status społeczny – grupy odniesienia</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: grupa społeczna, interakcja społeczna – wymienia cechy grupy społecznej omawia funkcjonowanie małej grupy społecznej</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: piramida Maslowa, pozycja społeczna, rola społeczna, status społeczny – charakteryzuje rodzaje grup społecznych – opisuje klasyfikację potrzeb według Abrahama Maslowa</p>	<p>wyjaśnia znaczenie terminów: kategoria statystyczna, kategoria socjologiczna, kategoria społeczna, grupy odniesienia wymienia czynniki grupotwórcze – omawia rodzaje ról społecznych i ich wpływ na funkcjonowanie grupy społecznej opisuje różne style kierowania grupą</p>	<p>wyjaśnia wpływ liczebności, interakcji i więzi społecznych, celów, wartości i norm oraz poczucia odrębności i wspólnoty na sposób funkcjonowania grupy społecznej charakteryzuje grupy odniesienia i omawia ich wpływ na społeczne funkcjonowanie jednostki</p>	<p>- ocenia różne style kierowania grupą</p>

Rodzina	- rodzina w ujęciu historycznym i współczesnym – cechy współczesnej rodziny - modele rodziny – nowe formy rodziny – funkcje rodziny	– wyjaśnia znaczenie terminu: rodzina – wymienia cechy współczesnej rodziny	- wyjaśnia znaczenie terminów: konkubinaty, związek partnerski – omawia cechy współczesnej rodziny - charakteryzuje nowe formy rodziny – opisuje sytuację współczesnej rodziny w Polsce	– przedstawia i opisuje charakter i formy rodziny na przestrzeni wieków – charakteryzuje funkcje rodziny i sposoby ich realizacji przez rodziny współczesne – omawia postawy rodzicielskie	– charakteryzuje modele rodziny ze względu na typ małżeństwa, wielkość, podział władzy i miejsce zamieszkania	– porównuje tradycyjny model rodziny ze współczesnym – ocenia różne postawy rodzicielskie – ocenia sytuację współczesnej rodziny w Polsce
Subkultury młodzieżowe	Subkultura Skini Punki Dzieci kwiaty Szalikowscy Ziny	Rozpoznaje przedstawicieli szczególnych subkultur Wymienia znaki szczególne poszczególnych subkultur	Wskazuje zagrożenia, które występują w subkulturach	Opisuje genezę poszczególnych subkultur oraz okoliczności społeczne i polityczne ich powstania	Dokonuje charakterystyki wzajemnych subkultur	Ocenia zachowania charakterystyczne dla poszczególnych subkultur
Podziały społeczne	- zróżnicowanie społeczne - struktura i warstwa społeczna – ruchliwość społeczna – nierówności społeczne	– wyjaśnia znaczenie terminów: struktura społeczna, klasa, warstwa – przedstawia przyczyny zróżnicowania społecznego	- wyjaśnia znaczenie terminów: stratyfikacja społeczna, system klasowy, system warstwowy, struktura klasowo-warstwowa, struktura społecznozawodowa, ruchliwość społeczna – opisuje różne rodzaje stratyfikacji społecznej - omawia przyczyny, przejawy i skutki	- wyjaśnia znaczenie terminów: system kastowy, ruchliwość pozioma, ruchliwość pionowa, awans, degradacja – porównuje różne rodzaje stratyfikacji społecznej – omawia procesy społeczne, które mają wpływ na trwałość i stabilność stratyfikacji społecznej – charakteryzuje różne	– wyjaśnia znaczenie terminów: kooptacja, zasada kumulatywnych korzyści – opisuje i porównuje strukturę społeczeństwa polskiego czasów PRL i współcześnie	– ocenia społeczne skutki nierówności społecznych

			nierówności społecznych	rodzaje struktury społecznej - wymienia przyczyny i rodzaje ruchliwości społecznej		
Problemy życia społecznego w Polsce	-wykluczenie społeczne – problem bezrobocia – sytuacja niepełnosprawnych - perspektywy ludzi młodych	– wyjaśnia znaczenie terminu: bezrobocie – charakteryzuje przyczyny i skutki bezrobocia	wyjaśnia znaczenie terminów: wykluczenie społeczne, polityka społeczna - omawia sposoby zwalczania bezrobocia – charakteryzuje główne problemy społeczne w Polsce i omawia możliwości ich rozwiązania	- charakteryzuje rodzaje bezrobocia – omawia przyczyny i przejawy wykluczenia społecznego - charakteryzuje i ocenia sytuację niepełnosprawnych w Polsce - omawia problemy i ocenia perspektywy ludzi młodych w Polsce	– opisuje następstwa wykluczenia społecznego – omawia instrumenty aktywnej polityki społecznej	– ocenia perspektywy ludzi młodych w Polsce
Zmiana społeczna – historyczne i współczesne formy organizacji społeczeństw	– przyczyny zmian społecznych – reakcje na zmiany społeczne – typy społeczeństw – społeczeństwo współczesne – formy zmian społecznych: rewolucja i reformy – ruchy społeczne – ruch kobiet – ruch niepodległościowy – ruch praw obywatelskich	– wyjaśnia znaczenie terminów: zmiana społeczna, rewolucja, reformy – omawia przyczyny i skutki zmian społecznych	– wyjaśnia znaczenie terminów: proces społeczny, rozwój społeczny, regres społeczny, postęp społeczny, ruch społeczny – charakteryzuje społeczeństwo współczesne – omawia istotę i złożoność ruchów społecznych	– wyjaśnia znaczenie terminów: transformacja ustrojowa, ruch radykalny, ruch reformatorski, ruch emancypacyjny – omawia sposoby i formy zmian społecznych oraz ocenia ich wpływ na jednostkę i społeczeństwo – opisuje reakcje na zmiany społeczne – wymienia i charakteryzuje typy społeczeństw	– wyjaśnia znaczenie terminów: dyfuzja, feminizm, ruch niepodległościowy nonviolence, ruch praw obywatelskich – charakteryzuje ruchy społeczne na przykładzie ruchu kobiet, ruchu niepodległościowego i ruchu praw obywatelskich	– ocenia ruchy społeczne na przykładzie ruchu kobiet, ruchu niepodległościowego i ruchu praw obywatelskich

<p>Naród i mniejszości narodowe</p>	<p>– czynniki narodotwórcze – koncepcje narodu – tożsamość narodowa – postawy wobec ojczyzny i narodu – szowinizm rasizm antysemityzm – mniejszości narodowe i etniczne w Polsce – sytuacja prawna mniejszości etnicznych i narodowych</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: naród, symbole narodowe, patriotyzm - wymienia czynniki narodotwórcze</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: świadomość narodowa, kosmopolityzm, rasizm, antysemityzm, nacjonalizm, mniejszość narodowa, mniejszość etniczna – charakteryzuje czynniki narodotwórcze – opisuje postawy wobec ojczyzny i narodu – przedstawia mniejszości narodowe i etniczne w Polsce</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: tożsamość narodowa, asymilacja, ksenofobia, szowinizm, wielokulturowość – opisuje koncepcję etniczno-kulturową i polityczną tworzenia się narodu – przedstawia negatywne postawy związane z postrzeganiem narodu – charakteryzuje sytuację prawną mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu: rekulturacja – przedstawia poglądy Johanna G. Herdera i Romana Dmowskiego na genezę państwa – wyjaśnia przyczyny, przejawy i skutki zanikania tożsamości narodowej</p>	<p>– ocenia postawy wobec ojczyzny i narodu – ocenia negatywne postawy związane z postrzeganiem narodu</p>
<p>Procesy narodowościowe i społeczne</p>	<p>– integracja narodów w świecie zachodnim – charakterystyka konfliktów między narodami konflikty na świecie – polityka państw wobec imigrantów – integracja</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu: integracja – omawia przyczyny i przejawy konfliktów między narodami</p>	<p>wyjaśnia znaczenie terminów: migracja, imigrant - omawia przyczyny i przejawy integracji w świecie zachodnim – charakteryzuje politykę państw wobec imigrantów – przedstawia przeszkody w</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: integracja kulturowa, repatriant, uchodźca – omawia konflikty etniczne na przykładzie Hiszpanii i byłej Jugosławii – charakteryzuje problem imigrantów w Polsce</p>	<p>– omawia wybrane unie regionalne świata – wymienia przykłady ważniejszych konfliktów, wojen i aktów terrorystycznych na świecie</p>	<p>– ocenia politykę państw wobec imigrantów – ocenia problem imigrantów w Polsce</p>

	kulturowa i polityka integracji – imigranci w Polsce		procesie integracji imigrantów w Europie			
--	--	--	--	--	--	--